Ion Pena, scriitorul interzis si ascuns de ciracii cenzurii comuniste

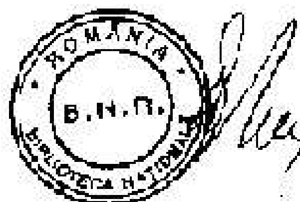
Ion C.Pena - Scrieri complete (PDF)

Biblioteca Națională a României
STR. ION GHICA NR.4, SECTOR 3, COD 79708
TELEFON: 314.64.34; 314.24.33; 615.70.63
FAX: (401) 312.33.81
BUCUREȘTI - ROMANIA
E-mail: go@biblnat.ro

Către
Dl. Ioanu Scarlat

Prin prezenta confirmăm că: PENA, ION
autor al lucrării „Furcile caudine", apărută
în anul 1939 a figurat în Catalogul
alfabetic al cărților care au constituit
Fondul special interzise în perioada 1945-1989
în Biblioteca Națională.

Perceptorul - scriitor este înmormântat în Cimitirul Eroilor din Alba Iulia.

Ion C Pena (1911-1944) este un vizionar, talentat şi curajos scriitor teleormanean - belitorean - poet, epigramist si prozator.

UN NEDREPTATIT, UN DESTIN TRAGIC

Ion C Pena s-a nascut pe 25 august 1911 intr-o familie de tarani agricultori din comuna Belitori (azi, Troianul) judetul Teleorman, fiind primul din cei sapte copii ai familiei Chirita (Firica) Pena (1888 - 1963) si Alexandra (Lisandra) Polimbiada Pena (1888 - 1971). A urmat cursurile Şcolii primare în satul natal. A continuat cu Şcoala de Comerţ Elementar din Roşiorii de Vede şi, ulterior, cu Şcoala de Comerţ Superior din Turnu Măgurele. În aceste şcoli, i-a avut printre colegi pe viitorul publicist Nicolae Stănescu - Udrea (1909 – 1983) din Roşiorii de Vede şi pe viitorul pedagog, poet şi prefect al judeţului Teleorman – Florian Creţeanu (1908 – 1972) din Turnu Măgurele.

Literar, debuteaza in 15 aprilie, 1932, in "Revista - SO4H2", din Turnu Magurele, cu poezia "Alpinism", scrisa in 1928, pe cand avea 17 ani. Tot in acest an traduce si publica, impreuna cu Stefan Baljalarschi, "Poemele mele" a lui Serghei Esenin.

De tanar, Ion C Pena, şi-a creat multe adversităţi publicând texte prin care se delimita de „exclusivismul rasei şi culturii germane", vezi "SO4H2", din 1933, pe cand avea doar 22 de ani; iar intre 1939 - 1941 publica poezii in controversata "Revista Prepoem". Fiind înzestrat cu un acut şi profund simţ al realităţii sociale şi cu curajul – susţinut de talent – de a se „duela", de a se „înfurci" cu cele mai luminate minţi ale timpului, dialogurile epigramistice ale lui Ion Pena merg până la caricaturizarea celor mai înalte vârfuri ale societăţii literare sau politice. Antibolsevic convins, scria, înainte de venirea trupelor sovietice, in "Revista Pacala", al carei motto era:

„Iar când la Patria Română/ Râvneşte hidra bolşevică/ Nesăţioasă şi păgână,/ Ia şi o armă, că nu strică!."

La inceputul anilor '40, poetul, Ion C Pena, publica in "Universul Literar" la rubrica "Cantece noui". Este cunoscut ca Palatul Universul, de pe Brezoianu, a fost centrul presei interbelice. "Universul Literar" era suplimentul celui mai popular si influent ziar din perioada interbelica, "Ziarul Universul".

In 7 martie, 1941, la rubrica "Cantece noui", Stefan Baciu, il numea pe Pena **"un poet plin, de un talent robust, original si format, care face o figura cu totul aparte in corul celorlalti", "versurile lui trebuesc citite cu luare aminte, in miezul lor se zbate un poet de rasa"** si apoi adauga: **"Iata un poet !"**

In 23 mai 1942, in numar aniversar - "La un an de Cantece noui" - poezia lui Pena,"**Opriti-va"**, este prima prezentata din cele zece poezii alese; undeva mai jos fiind o poezie de Stefan Augustin Doinas.

Cu toate acestea, dând dovadă de o mare putere de muncă, el îşi desfăşura cu conştiinciozitate activitatea de slujbaş al statului.

Apoi, la Domnesti - Muscel Arges, Ion Pena lucreaza ca agent administrativ. Aici infiinteaza, in martie 1941, "Biblioteca moderna:" prin care cauta sa satisfaca cerintele de lectura ale localnicilor, implicandu-se puternic in activitatea de culturalizare a satenilor. In Domnesti se imprieteneste cu Gheorghe Suţa, care-l si gazduieste pana la plecarea pe front. Acesta era presedintele Partidului National Taranesc, mare industrias si comerciant, unchiul Elisabetei Rizea din Nucsoara, participanta activa la Rezistenta anticomunista din Muntii Fagaras, "Haiducii Muscelului".

Fiind mobilizat din Domnesti, pe frontul Celui de al Doilea Razboi Mondial, Pena moare de tanar pe 29 iulie 1944, la numai 33 de ani, fiind inmormantat in Cimitirul Eroilor din Alba Iulia. Este al cincelea copil, din cei sapte, pe care parintii, Firica si Lisandra Pena, aveau sa-i inmormanteze in timpul vietii. Ce trebuie sa fi fost in sufletele strabunicilor mei, ce-o fi fost in sufletul lui Pena, care si-a condus la cimitir, pe ultimul drum, patru din cei sase frati: Lina, Fanica, Nicu si Costache ? O tragedie imensa, grea povara de purtat prin anii vietii. Bâtu' Ioniţă nu a fost casatorit si n-a avut copii.

A fost membru şi susţinător al Partidului Naţional Ţărănesc, de aici si prietenia lui cu Gheorghe Suţa, presedintele PNT din Domnesti. Orientările amintite aici i-au adus – în perioada 1945-1989 - după plecarea sa din această lume - represaliile securităţii care l-a înscris în „Fondul special – interzise".

Abia după „dezgheţul ideologic" din deceniul al şaptelea, patru epigrame ii apar în antologia "Epigramisti romani de ieri si de azi" a lui N. Crevedia, din 1975 - Ed. Eminescu. Iar in ziarul „Teleormanul ", din 29 septembrie 1979, G. Filimon şi I. Bâlă în „Fişe de istorie literară" consemnează: „Printre condeierii teleormăneni se numără şi Ion Pena, poet delicat şi plin de talent, pe nedrept, poate uitat astăzi."

Spuneam la inceput ca Ion C Pena este un vizionar, asa ca acum, in 2014, noi putem sa cumpanim povestirea utopica "Moneda fantazienilor", scrisa la Sichevita, jud. Caras Severin, in 1937-1938, in care Pena merge cu anticipatia pana in ianuarie, 2000. In povestire, previziunile autorului au mari analogii, surprinzatoare, cu colectivizarea si cooperativizarea (coop-uri, gradinite, ..), dovedindu-se un bun analist social de anticipatie. Prozatorul Constantin Stan, in "Ziarul de Duminica", din 2003, in articolul "Un caz ciudat", vorbeste despre faptul ca Ion C Pena il devanseaza pe Orwell .

Asa cum spunea prozatorul Victor Marin Basarab : **"Moneda fantazienilor ar trebui pusa in circulatie si asezata intr-o exacta comparatie cu proza urmuziana, intr-o corecta intelegere a vizionarismului sud-est european si, de ce nu, la baza teatrului absurdului ionescian."**

Profesional, ca finantist (perceptor), a functionat timp de aproape 5 ani la Sichevita - judetul Caras Severin (1936 - 16 iulie 1941), ca delegat de agentie. Aici infiinteaza Caminul cultural - "Lumina", cu sediul in incinta Primariei. Doneaza caminului cultural un aparat radio, iar bibliotecii din localitate carti in valoare de mii de lei. Iar, ulterior, impreuna cu satenii procura un aparat de proiectie. Comuna Sicheviţa, aşezată la limită de judeţ şi la margine de ţară, se întindea pe o suprafaţă considerabilă, având în componenţa ei 31 de cătune, cele mai îndepărtate sălaşe fiind la 15 – 18 km distanţă de percepţie. Din cauza lipsei mijloacelor de transport, Ion Pena era nevoit să străbată zilnic, mergând pe jos, distanţe apreciabile.

In casa bunicului Petre C Pena, tatal mamei mele, Ioana D Scarlat, unde s-a nascut si a trait scriitorul, singura carte pe care am vazut-o era Biblia. Pana sa aflu de embargoul securitatii, impus lui Pena intre 1945 - 1989, mi se parea straniu pentru un perceptor - scriitor sa nu aiba ceva carti pe acolo, o masina de scris, revistele in care publicase, manuscrise, insemnari ...

La plecarea din aceasta lume scriitorului i-au ramas pentru tipar sase volume:

*** Patru volume de poezii** - Inainte de a muri prof. Florian Creteanu, fost prefect de judet, coleg si prieten cu Pena, i-a incredintat prof. Dumitru Vasile Delceanu (care traieste la Turnu Magurele si Tudor Vladimirescu), in manuscris, patru volume cu poezii ale lui Ion Pena:**"Iarmaroc"** (un volum de poezii, voluminos, de peste o suta de poezii, din care cateva au apucat sa fie publicate), **"Varietati", "Fum"** si **"Nord"**. Intr-o zi, domnul Delceanu le-a incredintat spre citire unui coleg, Ilie Hristea, profesor de limba si literatura romana in Salcia si Rosiorii de Vede. Intre timp, din pacate, acesta a decedat, iar domnul Delceanu nu-si mai aminteste daca prof. Hristea i le-a inapoiat sau nu.

*** "Simple nimicuri"** - placheta de poezii, nepublicata pana acum - a aparut in Scrieri - Ion Pena, aparuta in 2011. ("scrise fără pretenţie, aşa cum se bea un pahar de vin sau cum se priveşte o vitrină în trecere" puncteaza Ion Pena)

*** "Flori veninose"**, epigrame, carte nepublicata pana acum - a aparut in Scrieri - Ion Pena, aparuta in 2011.

Înainte de decesul din 29 iulie 1944, lasă un testament prin care face unor prieteni rugămintea să se îngrijească de publicarea operei sale, fapt ce se îndeplineşte abia în anul 2011, când se împlineau 100 de ani de la naşterea sa. Volumul postum „Scrieri", aparut in 2011, include poezii, proză, cat si epigrame, dovedind talentul multilateral al scriitorului Ion C Pena. Acest volum cuprinde următoarele secțiuni:

- **Ion Pena – epigramist:**

- Epigrame publicate în volumul „Furcile caudine"
- Epigrame refuzate în 1939, la publicarea volumului „Furcile caudine"
- Epigrame din volumul„Flori veninoase"
- Alte epigrame, publicate în diverse ziare și reviste

- **Ion Pena – poet:**

- Poezii publicate în diferite ziare și reviste ale vremii
- Placheta „Simple nimicuri"

- **Ion Pena – prozator:**

- „Moneda fantazienilor" – povestite utopică
- „Exclusivismul rasei și culturii germane"

Articole

- Nae Antonescu: „Poeți uitați: Ion Pena", în Revista „Poesis", nr. 10 – 11 – 12 din octombrie – decembrie 2000;
- Ștefan Baciu: „Un poet – Ion Pena", în „Universul literar" din 7 martie 1941;
- Florea Burtan: „Scriitori din Teleorman: Ion Pena - 90", în „Caligraf" din august 2001;
- Iulian Chivu: „Poetul Ion Pena" în „Aldine" din 23 august 2003;
- Stan V. Cristea: „Despre Ion Pena, la 90 de ani de la naștere", în „Drum" din 14 – 20 septembrie 2001;
- Stan V. Cristea: „Ion Pena – un scriitor nedreptățit", în „Caligraf" din iulie 2005;
- Dumitru Vasile Delceanu: „Pleiada de la „Drum". Câteva voci distincte", în „Caligraf" din mai 2003;
- G. Filimon, I. Bâlă: „Fișe de istorie literară – Ion Pena", în Teleormanul din 29 septembrie 1979;
- Ion Hogaș: „Ion Pena – 80" (n.a. – de ani de la naștere), în „Teleormanul liber" din 30 august 1991;
- Valentin Leahu: „După ce a fost cenzurat de Antonescu, poetul Ion Pena va fi republicat", în „Monitorul" din 25 – 26 august 2001;
- Miron Manega: „Și eu știu să scriu! – Ion Pena", în ziarul „Național" din 17 septembrie 2001;
- Ion Scarlat: „95 de ani de la nașterea poetului Ion Pena", în „Informația Teleormanului" din 23, 24, 25 august 2006
- Constantin Stan: „Un caz ciudat", în „Ziarul de duminică" din 28 septembrie 2001;
- Ion Al. Stănescu: „Ion C. Pena - 90 de ani de la naștere", în „Drum" din 14 – 20 septembrie 2001.

Bibliografie

Abia după „dezghețul ideologic" din deceniul al șaptelea, Pena este inclus în antologia "Epigramisti romani de ieri si de azi" a lui N. Crevedia, din 1975 - Editura Eminescu. Iar in ziarul „Teleormanul ", din 29 septembrie 1979, Gh. Filimon și I. Bâlă în articolul „Fișe de istorie literară" consemnează curajos pentru acea vreme: „Printre condeierii teleormăneni se numără și Ion Pena, poet delicat și plin de talent, pe nedrept, poate uitat astăzi". De asemenea, se mai află menționat în:

- G. Călinescu: „Istoria literaturii române de la origini până în prezent" - Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1941;
- G. Călinescu: „Istoria literaturii române de la origini până în prezent" – Editura Minerva, București, 1982;
- G. Călinescu: „Istoria literaturii române" – compendiu, Editura pentru Literatură, București, 1968;
- I.C. Chițimia și colectiv: „Dicționar cronologic – Literatură română", Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
- Stan V. Cristea: „Județul Teleorman – Dicționar biobibliografic" – Editura Teleormanul liber, Alexandria, 1996;
- Stan V. Cristea: „Introducere în istoria culturală a județului Teleorman" – Editura Rocriss, Alexandria, 2003;
- Stan V. Cristea: „Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni" – Editura Rocriss, Alexandria, 2005;
- Dumitru Vasile Delceanu: „Vocația scrisului în Teleorman" – Editura Teleormanul liber, Alexandria, 2005;
- „Dicționar enciclopedic român", Editura Politică, București, 1962;
- Dimitrie Păcurariu și colectiv: „Dicționar de literatură română", Editura Univers, București, 1979;
- Păstorel (Al.O.Teodoreanu): „Bahice și politice" – Antologie de George Zarafu, Editura Victor Frunză, București, 1996;
- Marian Popa: „Dicționar de literatură română contemporană", Editura Albatros, București, 1977;
- Lucian Predescu: „Enciclopedia României – Cugetarea", Editura Saeculum, București, 1999;
- Ion Rotaru: „Istorie a literaturii române", Editura Minerva, București, 1972;
- Ion Scarlat: „Monografia comunei Troianul" – Editura Erc Press, București, 2005;

- Ion Al. Stănescu: „Dicționar al oamenilor de cultură, artă și știință din Teleorman" – Editura Calende, Pitești, 1993;
- Stan V Cristea: "Fotografii la periscop" - Editura Aius, Craiova, 2013;
- Stan V Cristea: „Secvențe de istorie literară - opera omnia - publicistică și eseu contemporan" - Editura TipoMoldova, Iași, 2014;
- Avram N. Elisei, Luca I. Ionescu, G. Boșcănici, M. Mitulescu, „Monografia comunei Domnești" - Editura Caligraf Activ–Pitești, 1998.

Ion Pena. Un scriitor „fantazian” nedreptăţit

Poetul, epigramistul şi prozatorul **Ion Pena** (1911-1944)[1], afirmat astfel în a doua parte a deceniului patru şi în prima parte a deceniului cinci din veacul trecut, este, în postumitate, un nedreptăţit, şi mai puţin un uitat, pentru că despre el s-a mai scris şi s-a mai vorbit, deşi cel mai adesea cu referire doar la calitatea sa de epigramist, de prea puţine ori încercându-se o conturare a personalităţii sale creatoare în dimensiuni exacte. A făcut-o cel mai bine neobositul istoric literar Nae Antonescu, într-un articol din revista „Poesis” (nr. 10-11-12, 2000)[2], dar fără a vorbi şi despre creaţia în proză. Reconsiderarea lui Ion Pena, pe care a făcut-o Nae Antonescu la rubrica sa „Poeţi uitaţi”, a fost însă cu totul binevenită, ea fiind urmată şi de alte intervenţii, care au readus în atenţie un scriitor nedreptăţit de istoria literară[3]. În cele ce urmează, nu facem altceva decât să întărim cu noi elemente şi analize recuperarea şi reconsiderarea acestui scriitor care, de nu s-ar fi stins brusc, ar fi avut cu siguranţă o evoluţie surprinzătoare.

Ion Pena s-a născut la 25 august 1911, în comuna Troianul, judeţul Teleorman. Era al cincilea dintre cei şapte copii ai lui Chiriţă (Firică) Pena (1888-1963) şi ai soţiei sale Polimbiada (Alexandra) Pena (1888-1970). A urmat Şcoala primară din Belitori (aşa se numea localitatea sa natală pe atunci), apoi Şcoala elementară de comerţ din Roşiorii de Vede, unde a fost coleg cu viitorul publicist Nicolae Stănescu-Udrea (1909-1983), şi Şcoala superioară de comerţ din Turnu Măgurele, unde a fost coleg cu viitorul poet şi publicist Florian Creţeanu (1908-1972). Între 1936-1941 a lucrat ca perceptor de agenţie delegat la Sicheviţa (judeţul Caraş), apoi, între 1941-1943, a lucrat ca agent administrativ la Domneşti (judeţul Muscel), de aici fiind mobilizat pe frontul celui de-al doilea război mondial. La Sicheviţa, prin anii 1938-1939, Ion Pena a înfiinţat Căminul cultural „Lumina”, care îşi avea sediul în clădirea Primăriei, primar al comunei fiind Gheorghe Gruiţa. A donat acestui cămin cultural un aparat de radio, pentru audiţii publice, iar bibliotecii acestuia cărţi în valoare de câteva mii de lei. Totodată, a ţinut nenumărate conferinţe publice. Ajuns la Domneşti, va continua opera culturală, prin intermediul bibliotecii, căreia îi va atribui, de la 1 martie 1941, numele de „Biblioteca Modernă”, sprijinit fiind de tineretul grupat în jurul normaliştilor din localitate. Astfel a înţeles Ion Pena să-şi onoreze, şi pe o altă latură, calitatea sa de intelectual, cum se considera, cu modestie, totuşi, şi de funcţionar al statului român. Ca ostaş, a înţeles, de asemenea, că trebuie să-şi facă datoria faţă de ţară. Rănit şi bolnav, moare la 29 iulie 1944, la Spitalul militar din Alba Iulia, fiind înmormântat în Cimitirul Eroilor din acest oraş. Desigur, părinţii săi şi preotul din Belitori aveau să săvârşească o înmormântare simbolică şi în localitatea natală.

În literatură, Ion Pena a debutat publicistic în anul 1932, cu poezia *Alpinism*, apărută în revista „SO_4H_2”[4] de la Turnu Măgurele (poezia fusese scrisă însă în

1928, la vârsta de 17 ani). Ultima poezie publicată se intitulează *Primăvara* şi a apărut în anul 1944, în revista „Oltul"[5] tot de la Turnu Măgurele. De altfel, Ion Pena a colaborat intens, cu epigrame, poezii, proză şi articole (literare, sociale, economice), la revista „Drum" şi la ziarul „Lumina poporului" (care apăreau la Roşiorii de Vede), la revistele „SO_4H_2", „Teleormanul" şi „Oltul", precum şi la gazetele „Tractorul" şi „Graiul tineretului" (care apăreau la Turnu Măgurele, capitala de atunci a judeţului Teleorman), dar şi la o serie de reviste bucureştene, precum: „Prepoem", „Epigrama", „Păcală", „Universul literar" (în anul 1942, Ştefan Baciu avea să-i publice, la rubrica sa, intitulată „Cântece noi", între altele, şi poemul „Roşiorii de Vede"), precum şi la ziarele „România" şi „Vremea", cărora li se adaugă revista buzoiană „Zarathustra". Totodată, Ion Pena a fost membru activ al Grupării literare „Drum" a tinerilor scriitori teleormăneni, care îşi avea, la Roşiorii de Vede, o revistă şi o editură cu aceeaşi denumire.

Editorial, Ion Pena debutează cu volumul de epigrame ***Furcile caudine***, apărut în anul 1939, la Roşiorii de Vede, în Colecţia „Drum"[6], fiind a cincea apariţie. Volumul, de 96 de pagini, însoţit cu un portret de Al. Tair [= Alexandru Popescu Tair], era împărţit în două cicluri: „Albe" şi „Negre", şi cuprindea 85 de epigrame dintre cele 122 care se găseau în forma propusă de autor editurii (manuscrisul original în dactilogramă se află în prezent la Biroul Judeţean Teleorman al Arhivelor Naţionale, din Alexandria, depus aici de către Nicolae Stănescu-Udrea, directorul fostei edituri roşiorene „Drum"). În urma apariţiei acestui volum de epigrame, care a avut parte de recenzii favorabile, Ion Pena a fost menţionat de G. Călinescu, în „Istoria literaturii române de la origini până în prezent" (1941)[7], şi va fi antologat, peste ani, în volumul „Epigramişti români de ieri şi azi" (1975), publicat de Nicolae Crevedia[8].

Dintre celelalte manuscrise pregătite de Ion Pena pentru tipar menţionăm: 1) ***Simple nimicuri***, o plachetă de 13 poezii, din 1940[9]; 2) ***Flori veninoase***, un volum de 88 epigrame, din 1940, despre care se spunea că a fost pierdut (dactilograma poartă data de 21.III.1940 şi semnătura autorului)[10]; 3) ***Iarmaroc***, un volum masiv de poezii, care era anunţat, în 1940, de revista „Prepoem", ca fiind în curs de apariţie (după cum rezultă din însemnarea lui Nicolae Stănescu-Udrea, de pe dactilograma din 1940 a plachetei de poezii „Simple nimicuri", volumul de poezii „Iarmaroc" urma să fie publicat de Editura „Drum", însă acesta s-a pierdut)[11]; 4) ***Moneda fantazienilor***, partea I şi partea a II-a, proză utopică, având în vedere evoluţia lumii româneşti (?!) până în anul 2000, ce a fost scrisă la Sicheviţa, în 1938; prima parte a fost publicată în 1939, în revista „Drum"[12], iar partea a doua a rămas nepublicată[13]. Desigur, de la Ion Pena au rămas şi alte manuscrise, răspândite pe la prieteni, precum volumele de versuri: ***Varietăţi***, ***Nord***, ***Fum***. Din relatările membrilor familiei reiese că, după moartea scriitorului, de la Domneşti a fost adusă o valiză cu manuscrise, ba chiar ar fi existat şi un testament, prin care acesta apela la prietenii săi, Nicolae Stănescu-Udrea şi Florea Creţeanu, să se îngrijească de publicarea operei sale. Se pare că părinţii scriitorului, cărora prietenii le cereau câte ceva pentru a fi publicat în amintirea acestuia, speriaţi de percheziţiile vremii, într-un gest de disperare, au ars manuscrisele.

Gestul lui Marin Scarlat (din Bucureşti), nepot dinspre mamă al scriitorului, care a scormonit prin colecţii de gazete şi reviste, prin cărţi şi arhive, încercând să pună cap la cap toate înfăptuirile lui **Ion Pena** (articolul de faţă se bazează, în parte, şi pe această vrednică de laudă documentare), spre a marca împlinirea a 90 de ani de la naşterea scriitorului, s-a cerut grabnic împlinit printr-o carte care să ni-l restituie aşa cum a fost, fără distorsiuni, fără tuşe inutile sau inventate, fără mistificări. Dar abia în 2011, la centenarul naşterii scriitorului, un alt nepot al său, Ion Scarlat (din Roşiorii de Vede), a împlinit această carte, sub titlul ***Scrieri*** (Bucureşti, Ed. Printech, 2011)[14], structurată în trei părţi: „Ion Pena – epigramist"[15], „Ion Pena – poet"[16] şi „Ion Pena – prozator"[17]. Avem, astfel, posibilitatea de a vedea şi de a înţelege cum se cuvine chipul şi destinul unui scriitor surprinzător şi profund.

Ca epigramist, Ion Pena îmbogăţeşte frumoasa tradiţie a epigramei teleormănene, de la Dimitrie Teleor (1858-1920) şi Toma Florescu (1872-1923) la Sofronie Ivanovici (1871-1929) şi Ştefan Ivanovici-Terenţiu (1881-1967), până la Victor Ionsecu-Faur (1889-1943). Iată una dintre epigramele din prima parte a volumului ***Furcile caudine***, adresată *Lui Ion Pillat, la apariţia volumului său de „Poeme într-un vers"*: „Mi-am zis: poetu-i ramolit/ Şi tot talentul i s-a şters,/ De-aceea n-a mai făurit/ Decât poeme... într-un vers."[18]. Sau o alta dedicată *Dramaturgului Nicolae Iorga*: „Piesele văzându-i, toate,/ Am conchis ca spectator:/ Iorga-i, fără doar şi poate,/ ...Cel mai crud închizitor."[19]. Iată şi o epigramă dedicată *Lui Ion Minulescu, la romanul „Corigent la limba română"*: „Nu ştiu dacă chiar aşa e/ Cum te lauzi – dar se ştie/ Că romanul va rămâne/ Corigent la... veşnicie."[20]. O altă epigramă o dedică *Lui Păstorel Teodoreanu, la o agapă*: „Lumea-i zice Păstorel.../ Eu propun, iubiţi convivi,/ (Ca să fim obiectivi)/ Să-i zicem (simplu)... Păhărel."[21]. Iată şi o epigramă dedicată *Unui profesor*: „Pentru cultură decorat/ El nu s-a dezminţit deloc:/ Chiar şi acum, pensionat,/ Iubeşte cărţile de... joc."[22]. Din partea a doua a volumului, reţinem epigrama închinată *La moartea lui Ion Pena*: „S-a bucurat poporul tot/ Şi-a răsuflat cu dublu rost:/ Ca perceptor fu cel mai bun,/ Ca scriitor fu cel mai prost."[23]. Ori această *Meditaţie la mormântul lui Al. Macedonschi, care a fost un mare neînţeles*: „Fac reflecţie amară/ Şi mi-e rău şi dur cuvântul:/ Nu l-a acceptat o ţară/ Dar l-a acceptat pământul..."[24]. Sau acest *Epitaf*: „În acest cavou sărac/ Putrezeşte un actor;/ Pentru demnitatea artei/ L-a ucis un spectator..."[25]. Iar dintre epigramele care n-au fost incluse în volum, reţinem pe cea dedicată *Unui scriitor premiat*: „Citii mai ieri, întâmplător,/ Că undeva te-au premiat;/ Un just motiv să te ignor:/ – «A! ăsta e... realizat.»"[26]. Sau pe aceea dedicată *Lui Nicolae Iorga*: „Că-i uriaş eu nu contest,/ Cum unii fac – orbiţi de ură –, / Ci, dimpotrivă, întăresc:/ E formidabil... la statură."[27]. Ori pe aceasta dedicată *Lui Al. T. Stamatiad, după citirea volumului său de poezii „Din trâmbiţele de aur"*: „Trâmbiţele-or fi de aur,/ Dar atuncia nu-nţeleg:/ Cum din suflet de tezaur/ Iese cânt aşa de bleg."[28]. Recenzând volumul de epigrame publicat de Ion Pena, confratele Ştefan Ivanovici-Terenţiu („unchiul din provincie") îşi încheie cronica sa cu acest catren: „Când felicit pe autor/ Nu pot uita nici tipograful,/ Dar primul, deşi perceptor,/ Nu mă-ngrozea... cu-autograful." („Drum", 1940)[29].

Între ***Florile veninoase*** pe care le pregătise pentru tipar, în 1940, Ion Pena, epigramistul, care era perceptor, se adresează *Contribuabililor* astfel: „V-am somat de mii de ori,/ V-am somat ca să plătiţi./ Azi, cu ochi surâzători,/ Vă somez... să mă citiţi."[30]. Tot aici, *Unui poet „hermetic", foarte lăudat de critică* îi dedică această epigramă: „Zadarnic laudele-abundă,/ Căci adevăru-i evident:/ El scrie-aşa ca să-şi ascundă/ Totala lipsă de talent..."[31]. Iar *Lui Tudor Arghezi şi duşmanilor săi* se adresează cu acest catren: „Pigmei îţi stau în bătătură,/ Livizi, acriţi ca o gutuie,/ Că nu pot culmile să-ţi suie/ Şi drept urmare... te înjură!"[32]. De asemenea, *Epigramistului Mircea Pavelescu* îi dedică această epigramă: „Nepot lui Cincinat? Să fie!/ Dar iată, noi care-l citim/ Susţinem sus şi cu tărie/ Că e nepotul lui Nigrim..."[33]. În sfârşit, *Epigramistului Ciu-Ceam-Fu,* autorul volumului „Vârfuri de ac, vârfuri de sulă", care într-o epigramă adresată sieşi mărturiseşte că vine din China, îi închină acest catren: „În cazul lui, nimic de zis./ E cel puţin un om corect./ Citindu-l, şi eu am conchis:/ Mai rar aşa chinez perfect..."[34]. Cel care semnase volumul în cauză cu numele de Ciu-Ceam-Fu era nimeni altul decât Antonian Marinescu-Nour, teleormănean şi el.

Epigramistul Ion Pena şi-a păstrat şi mai apoi aceeaşi pană acidă. *Unui poet însurat* îi dedică următorul catren: „Edificat în căsnicie/ Metodic, amplu şi etern,/ Poetul azi cu râvnă scrie/ Un lung eseu despre... infern." („Epigrama", 1940)[35]. *Unui bard ajuns negustor* îi dedică, de asemenea, un catren: „Cu-o poezie când şi când/ Îşi mai astâmpără nevroza,/ Dar îl aud mereu clamând:/ – Tot mai rentabilă e proza..." („Epigrama", 1941)[36]. În fine, *Un epitaf uneia* are şi el un tâlc subtil: „Zace aicea o femeie/ De moravuri cam uşoare./ Este maximum, desigur,/ Cât putea să mai coboare!" („Păcală", 1941)[37].

Însă opera lui Ion Pena nu s-a limitat, cum am şi văzut, doar la volumul de epigrame ***Furcile caudine***. Chiar dacă nu a reuşit să-şi publice unele dintre poezii într-un volum, cum intenţionase la un moment dat, strângând treisprezece poezii sub titlul ***Simple nimicuri*** (1940). Ion Pena rămâne totuşi un poet de talent. Firesc, universul poeziei sale începe de la evocarea spaţiului în care s-a născut şi s-a format ca om, ca intelectual, ca scriitor. În acest sens, poezia *Scrisoare din oraş* este cât se poate de elocventă: „Comuna mea, cu leat pierdut în ceaţă,/ Cu linişti mari, cu case de argilă,/ Prin visul meu, prin alba dimineaţă/ Te năzăresc îndepărtată şi umilă./ Eu am plecat în larguri de migdale/ Din anii mici ca nasturii şi melcii/ Tu ai rămas pe coastele agale/ Cu grâu şi flori şi râurii zuvelcii." („Zarathustra", 1941)[38]. Finalul poeziei este pe acelaşi ton patetic: „Ci tu eşti doar un pumn de sărăcie/ Dar eu te simt, comună de pe zare,/ Luceafăr înălţat în veşnicie/ Cu Dumnezeu în frunte şi altare."[39].

Ion Pena, cel plecat dintr-un sat de câmpie şi ajuns într-un oraş de provincie, pare însă a nu fi capabil să se adapteze la viaţa urbană: „Anii mei ca merele toamnei trec/ Cu dragostea, cu tristeţea, cu bucuria;/ Peste calendare, peste zile m-aplec/ Şi-mi plac colindele şi Sântămăria.// Visez ades biserica din copilărie,/ Bătrână, cu denie, cu joc, cu prohod;/ La bâlciuri cu o fată, o menajerie/ Şi eu evoluând, între ele, Irod." – *Anii mei* („Drum", 1937)[40]. De cealaltă parte, „Burgul e rânced de păcate/ Orbit de noapte şi de scame/ Gigantice clădiri durute/ Încep

ființa să-i destrame." – *Rechizitoriu* („Universul literar", 1942)[41]. Propria sa condiție umană este contrapusă aceleia care nu are alt sens decât voluptatea zilnică: „Alți oameni defilează pe-nserate/ Ca să-și înghită porția de timp/ Burghezi mărunți, eu nu duc în spinare/ Nici bezne mari, nici țăndări din Olimp." – *Roșiorii de Vede* („Universul literar", 1942)[42]. Un contrast între prezent și istorie, tocmai din această perspectivă, este și el o dimensiune a condiției diurne: „Prietenii pe trotuare trec în grabă./ Liniștea se sparge-n uși de cafenele,/ Catedrala-naltă turlele spre stele/ În mirosul de grătar și de tarabă.// Stingerea se sună lung la regimente,/ Cu ecouri prelungite. În grădină/ Teatrul râde-n revelații somnolente,// Pe când pasnic al luminilor de lapte –/ Sfinx pe soclul său de piatră carpatină –/ Stă eroul de la șaptezeci și șapte..." – *Noapte la Turnu Măgurele* („Graiul tineretului", 1933)[43]. Poetul are totuși o obsesie, în figura lui Don Quijotte, „biet pelerin cu inima bolnavă", cu ajutorul căreia își conturează și un ideal, înscris sub miracolul spiritului: „Întrezăresc un/ Erou de comedie zăpăcită:/ Străfundul omenirii ce palpită/ Mereu, după un fir de ideal." – *Către Don Quijotte* („Universul literar", 1942)[44].

Ion Pena trece însă, ca orice poet, și prin „purgatoriul iubirii": „Maria, sărut dimineața ochilor tăi,/ Sufletul urcă în mine./ Meseților, deschideți magice căi/ Să treacă iubita cu gesturi feline.// Hei, arcaș fioros al zădărniciei,/ Nu mă cutremură hohotul tău./ Păzit de fericirea iubitei/ Trec mândru și-ți zic: nătărău!" – *Iubirea* (manuscrisul volumului „Simple nimicuri")[45].

Ca orice poet, și Ion Pena poartă aproape de inimă o artă poetică proprie. Poetul, „un sălbatec ca un vis", „un profet păgân", dar care și-a spălat păcatul „în patruzeci de purgatorii", are tidva „plină de poeme": „Eu sunt pribeag ca un strigoi/ Ce scuipă lumea cu blesteme,/ Ca un nebun cu pumnii goi/ Și tidva plină de poeme." – *Portret* („Prepoem", 1941)[46]. Căci, el, „poetul din urmă", rătăcit „prin hârburi de anafură și beznă", pe unde „heralzii în tăcere i-au murit" și „plânsu-i-au durerile în gleznă", „de vreme îndelungă-i călător" după a lui năzuință: „A năzuit o țară de povești –/ Naiade în albastră legiune,/ Luceferi în betele îngerești/ Și verile cu umbră de cărbune.// Să fluture alaiele în zob/ Pe lanuri să se scuture belșugul,/ Din cupe să hălăduie – și rob/ Ca neaua să-i lucească meșteșugul.// O țară de lumină și de vis/ Poetul peste ani a căutat-o;/ I-e sufletul de negură, închis/ Și țara până-acum n-a aflat-o." – *Poetul din urmă* („Drum", 1938[47]; apărută ulterior și în „Prepoem", 1941[48]). Arta poetică a lui Ion Pena este explicată în această poezie: „Oratorul a cuvântat patetic/ Pentru solitara lună, pentru motivul estetic,/ Pentru toate culorile, pentru obstacole/ Și pentru fel și fel de miracole.// Oratorul naiv. Oamenii hohoteau./ Numai privighetorile înțelegeau,/ Numai licuricii, teii, biata păpădie/ Acompaniau divina comedie.// Anii stau roată, palate semețe./ Disputele generale se purtau pentru cotețe./ Biata reverie se uscase,/ Jocul cu amărăciune dezertase.// Cândva creatorul a dat ortul popii./ L-au jelit numai greierii, plopii,/ Nebunii, vagabonzii, elevii repetenți./ Principii erau absenți." – *Poetul* (manuscrisul volumului „Simple nimicuri")[49]. Iar idealul poetului este cât se poate de clar: „Visai un pod pe veacuri și pe spații/ Sub care-o lume proaspătă să

crească./ Dar mărginit în coaja lui firească/ Se sparse visu-n câteva vibraţii." – *Prefaţă* („Universul literar", 1942)[50].

Surprinzător, prin 1943-1944, Ion Pena pare că evolua spre un alt fel de poezie. În câteva dintre poeziile publicate în lunile martie-iunie 1944, în revista „Oltul", care apărea la Turnu Măgurele, având-l ca director pe Ioan C. Voiculescu, iar ca prim-redactor pe Florian Creţeanu, îi întrezărim, cumva, pe Nichita Stănescu şi Marin Sorescu: „Eu sunt un om sănătos/ Bun pentru etajul cel mai de jos/ Al vieţii a doua,/ Sudul şi slova şi roua.// Cel puţin uşoara noastră cotigă/ Să mă treacă pe lângă Dumnezeu,/ S-aud pe Arhangheli cum strigă/ La sufletul meu.// Apoi la-nvierea cea mare/ Nu voi mai aprinde lumânare,/ Nu voi mai scula oasele/ Să-mi poarte ponoasele." – *Nocturnă* („Oltul", 1944)[51]. Asemenea poezii fuseseră prevestite, într-un fel, de aceea intitulată, stelarian, *Hei, moarte...*: „Hei, moarte, ce treci ca un vânt,/ cu zile de cer şi pământ,/ opreşte trăsura dealatul de noi,/ dealatul atâtui gunoi,// şi stai ca să bem un cotnar/ magnific de bun şi de rar,/ cotnar bătrânesc,/ din pulpă de lut românesc.// Hei, moarte, ursuză şi rea,/ cu fruntea de negură grea,/ deshamă focoşii cârlani,/ să bem un milion de ani,/ să bem sacadat şi urât/ cu toată durerea de gât." („Prepoem", 1939[52]; apărută ulterior şi în „Universul literar", 1942[53]).

Citite cu răbdare, dincolo de graba acestui început de nou secol, multe dintre poeziile lui Ion Pena ne dezvăluie un poet adevărat şi sensibil, care a putut să meşteşugească destule versuri care reţin şi astăzi atenţia. Dacă n-a fost să fie în vreme ce trăia poetul, un volum care să cuprindă versurile sale, răspândite prin diferitele reviste ori rămase în manuscris, ne-ar întări credinţa că poezia şi-a avut şi în Ion Pena un corifeu sincer, credincios şi demn.

Dar nici proza utopică a lui Ion Pena, urmuziană cumva, dacă nu chiar ionesciană, în care profeţiile despre cooperativism se vor suprapune, până la un punct, exact peste evoluţia pe etape a colectivismului şi ceapismului românesc postbelic (absurdă coincidenţă?!), n-ar fi lipsită de interes (ba chiar l-ar stârni) dacă ar fi tipărită într-o carte de sine stătătoare. Esenţialul povestirii utopice ***Moneda fantazienilor***[54] (titlu ales cu atâta tâlc!) este rezumat de scriitor, de la bun început, astfel: „Fantazia este astăzi o ţară înfloritoare. Înainte cu zece ani, reaua stare domnea atotputernică în toate clasele sociale. Secretul acestei schimbări constă într-o reformă revoluţionară în domeniul monedei." După ce, în prima parte, descrie acest nou mecanism social bazat pe monedă, care este numită „fan" (la un moment dat se vorbeşte „despre scăderile lunare şi despre menţinerea emisiunii la quantumul iniţial", dar şi „despre credit şi economie" şi despre „mecanismul monetar în relaţiile cu străinătatea"), în partea a doua, pentru a descrie diferitele „evenimente şi reforme", autorul apelează la „jurnalul intim" (pentru perioada 3 Octombrie 1924 – 1 Ianuarie 2000). La 18 Octombrie 1954, Fan, „Conducătorul Fantazienilor", proclamă „drumul destinului cel nou", care presupunea „comasarea întregului pământ cumpărat de stat", care va începe după trecerea primilor 5 ani, încât pe pământul astfel comasat „va lua fiinţă la 1 februarie 1960 forma cea nouă de convieţuire socială numită «coop»". „Coopul" va fi „sistemul care va da agriculturii cel mai strălucit viitor şi va asigura o existenţă fericită întregului popor fantazian". La 31 Decembrie 1999 (e

vreo coincidenţă, cumva?!), la „45 de ani de la începuturile epocalei reforme", „Fan însuşi a împlinit o sută de ani", iar „Opera lui este definitiv încheiată, consolidată şi merge înainte cu paşi siguri. De la agricultura sub toate formele până la cea mai înaltă industrie şi de la artă la ştiinţă, toată viaţa fantaziană este încadrată şi organizată în sublima celulă socială – «coopul».". Adică: „În «coop» trăieşte o nouă omenire. Pacea desăvârşită, solidaritatea desăvârşită, echitatea desăvârşită şi bunăstarea desăvârşită – aici domnesc.", iar „Poporul fantazian se ridică zi cu zi pe scara perfecţiunii.". Orice comentariu este de prisos.

Note:

1. Stan V. Cristea, ***Judeţul Teleorman. Dicţionar biobibliografic: Cultură, artă, ştiinţă***, Alexandria, Ed. Teleormanul Liber, 1996, p. 518; idem, ***Dicţionarul scriitorilor şi publiciştilor teleormăneni***, Alexandria, Ed. „Rocriss", 2005, p. 355-356.
2. Nae Antonescu, ***Ion Pena (1911-1944)***, Poesis, XI, 10-11-12(129-131), oct.-dec. 2000, p. 64-65.
3. Stan V. Cristea, ***Despre Ion Pena, la 90 de ani de la naştere***, Drum, V, 33(177), 17-23 aug. 2001, p. 3; Ion Al. Stănescu, ***Ion C. Pena (90 de ani de la naştere)***, Drum, V, 37(181), 14-20 sept. 2001, p. 6; Constantin Stan, ***Un caz ciudat*** [Ion Pena], Ziarul de duminică, 39(70), 28 sept. 2001, p. 1, 3; Iulian Chivu, ***Poetul Ion Pena***, Aldine, VIII, 380, 23 aug. 2003, p. 2; Ion Scarlat, ***Ion Pena. 95 de ani de la naşterea poetului, epigramistului şi prozatorului Ion Pena (I-II)***, Drum, 71, 423-424, 1-15 aug. 2006, p. 5 (I); 425-426, 15-31 aug. 2006, p. 5 (II); Stan V. Cristea, ***Ion Pena – un scriitor nedreptăţit***, Caligraf, V, 7(60), iul. 2005, p. 6; idem, ***Ion Pena, un scriitor nedreptăţit***, Meandre, IX, 1-2(16-17), 2006, p. 34-36; Ion Scarlat, ***Ion Pena – 100 de ani de la naştere***, Caligraf, XI, 7-8(129-130), iul.-aug. 2011, p. 15; ***ibidem***, Drum, 14, 532, oct. 2011, p. 6; Liviu Comşia, ***Reîntoarcerea scriitorului în istoria literară*** [Ion Pena, „Scrieri", 2011], Caligraf, XI, 11-12(132-133), nov.-dec. 2011, p. 12; Ion Scarlat, ***Ion Pena – 100 de ani de la naştere***, Oglinda literară, X, 120, dec. 2011, p. 7516.
4. Ion Pena, ***Alpinism***, poezie, SO_4H_2, I, 1, 15 apr. 1932, p. 1.
5. idem, ***Primăvara***, poezie, Oltul, I, 11, iun. 1944, p. 3.
6. idem, ***Furcile caudine***, epigrame, cu un portr. de Al. Tair, Colecţia „Drum", Roşiorii de Vede, 1939, 96 p.
7. G. Călinescu, ***Istoria literaturii române de la origini până în prezent***, Buc., Fundaţia Regală pentru Literatură şi Artă, 1941, p. 929.
8. xxx, ***Epigramişti români de ieri şi azi***, studiu introd., antologie şi note bibliografice de N. Crevedia, Buc., Ed. Eminescu, 1975, p. 252.
9. Ion Pena, ***Simple nimicuri***, poezii, mss. dactilografiat, 1940, 15 f.
10. idem, ***Flori veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, 37 f.
11. idem, ***Iarmaroc***, poezii, mss. dactilografiat, 1940 (manuscrisul s-a pierdut).
12. idem, ***Moneda fantazienilor***, partea I, povestire utopică, Drum, III, 4-6, Crăciun 1937, p. 6-7.
13. idem, ***Moneda fantazienilor***, partea a II-a, povestire utopică, mss. dactilografiat la un rând, 42 f. (o copie a mss. s-a aflat în posesia lui Petre Pena, fratele mai mic al scriitorului, de la care a trecut la nepotul lor, Marin Scarlat).

14. idem, ***Scrieri***, ed. îngr. de Ion Scarlat şi Liliana Scarlat, Buc., Ed. Printech, 2011, 314 p. cu portr. şi facs.

15. ***ibidem***, p. 49-131.

16. ***ibidem***, p. 132-190.

17. ***ibidem***, p. 191-284.

18. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 15; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 56.

19. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 17; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 56.

20. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 27; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 59; *vezi şi*: idem, ***Lui Ion Minulescu. Autorul romanului „Corigent la limba română"***, Drum, III, 4-6, Crăciun 1937, p. 12.

21. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 32; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 60.

22. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 51; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 64.

23. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 74; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 70.

24. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 75; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 70.

25. idem, ***Furcile caudine***, ed. cit., p. 85, idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 72.

26. idem, ***Furcile caudine***, epigrame neincluse în vol. tipărit, mss. dactilografiat, f. 6; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 77.

27. idem, ***Furcile caudine***, epigrame neincluse în vol. tipărit, mss. dactilografiat, f. 9; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 78.

28. idem, ***Furcile caudine***, epigrame neincluse în vol. tipărit, mss. dactilografiat, f. 17; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 80.

29. Unchiul din provincie [= Ştefan Ivanovici-Terenţiu], ***„Furcile caudine", epigrame de Ion Pena***, Drum Nou, XIV, 35-36, 25 ian. 1940, p. 2.

30. Ion Pena, ***Florile veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, f. 2; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 97.

31. idem, ***Florile veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, f. 7; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 98.

32. idem, ***Florile veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, f. 12; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 99.

33. idem, ***Florile veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, f. 21; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 101.

34. idem, ***Florile veninoase***, epigrame, mss. dactilografiat, 1940, f. 28; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 103.

35. idem, ***Unui poet însurat***, epigramă, Epigrama, III, 22, dec. 1940, p. 18.

36. idem, ***Unui bard ajuns negustor***, epigramă, Epigrama, IV, 23, ian.-febr. 1941, p. 18.

37. idem, ***Un epitaf uneia***, epigramă, Păcală, I, 11, 19 apr. 1941, p. 3.

38. idem, ***Scrisoare din oraş***, poezie, Zarathustra, I, 3, ian. 1941, p. 13; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 154-155.

39. idem, ***Scrisoare din oraş***, poezie, Zarathustra, I, 3, ian. 1941, p. 13.

40. idem, ***Anii mei***, poezie, Drum, III, 3, 27 nov. 1937, p. 2; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 136.

41. idem, ***Rechizitoriu***, poezie, Universul literar, LI, 17, 25 apr. 1942, p. 5; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 159.

42. idem, ***Roşiorii de Vede***, poezie, Universul literar, LI, 25, 20 iun. 1942, p. 5; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 160.

43. idem, ***Noapte la Turnu Măgurele***, poezie, Graiul tineretului, II, 6, 11 iul. 1933, p. 3; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 134.

44. idem, ***Către Don Quijotte***, poezie, Universul literar, LI, 30, 25 iul. 1942, p. 5; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 161.

45. idem, ***Simple nimicuri***, versuri, mss. dactilografiat, 1940, f. 2; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 176.

46. idem, ***Portret***, poezie, Prepoem, II, 19, iun. 1941, p. 4; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 156.

47. idem, ***Poetul din urmă***, poezie, Drum, IV, 1, 15 iun. 1938, p. 1; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 138.

48. idem, ***Poetul din urmă***, poezie, Prepoem, II, 19, iun. 1941, p. 4.

49. idem, ***Simple nimicuri***, versuri, mss. dactilografiat, 1940, f. 8; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 183.

50. idem, ***Prefață***, poezie, Universul literar, LI, 42, 24 oct. 1942, p. 5; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 163.

51. idem, ***Nocturnă***, poezie, Oltul, I, 8, mart. 1944, p. 3; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 170-171.

52. idem, ***Hei, moarte...***, poezie, Prepoem, I, 3, sept. 1939, p. 4; idem, ***Scrieri***, ed. cit., p. 143-144.

53. idem, ***Hei, moarte...***, poezie, Universul literar, LI, 12, 21 mart. 1942, p. 5.

54. idem, ***Moneda fantazienilor***, în vol.: Ion Pena, „Scrieri", ed. cit., p. 192-276.

Întrucât pe urma sa a rămas
o mulțime de poezii manuscrise
precum și o nuvelă utopică și
mai multe cărți de literatură.
Vă rugăm insistent fiindcă
până în prezent nu s'a luat
nici o inițiativă — să vă
deplasați dvstră la fața locului
aici în com. Domnești — pentru a
aprecia modestele lucrări ale
iubitului nostru coleg și dacă
le veți găsi importante
să vorbiți și cu dl. Gheorghe Suta
pentru a vedea lumina tiparului.
Faceți acest drum, vă rog până
aici și nu cred că veți regreta. —
Eu îmi fac mai mult o datorie
de conștiință — spre a aduce la
îndeplinire o dorință a celui
mai bun prieten și coleg al meu. —
Cu deosebită stimă,
Ioan I. Zăvoescu
Perceptor de circumscripție
Com. Domnești — Muscel. —

Ion . Pena

...e unul din prietenii noştri care a scris mult şi a publicat puţin, aşa cum îi stă bine omului de talent.

„Moneda Fantazienilor", *povestire utopică* şi după cum se pare, niţel extraordinară (*o* puteţi citi în acecte pagini) — e o lucrare care dovedeşte din plin şi temeinicia unei pregătiri generale excepţionale pe tărîm economic — şi gradul ridicat al realizării artistice.

Ion Pena, supărat din cineştie ce capricii pe „uneltele sale" şi absent multă vreme, va milita de-acum, în rîndurile din ce în ce mai masive ale stihuitorilor teleormăneni. C.-U.

<u>SIMPLE NIMICURI</u>

Scrise fără pretenţie,
aşa cum se bea un pahar de vin sau cum se
priveşte o vitrină în
trecere.

Din manuscrisele rămase
de la regretatul poet Ion Pena.
Un alt manuscris, volumul de poezii
[illegible], „[illegible]" şi care urma să
fie publicat în editura Dacia, din păcate,
s-a pierdut. M. [illegible]

- 1940 -

Un caz ciudat

„Anii mei ca merele toamnei trec/ Cu dragostea, cu tristețea, cu bucuria;/ Peste calendar, peste zile m-aplec/ Și-mi plac colindele și Sântămăria// Visez adesea biserica din copilărie,/ Bătrână, cu denie, cu joc, cu prohod;/ La bâlciuri o fată, o menajerie/ Și eu evoluând între ele, Irod."

Ion Pena

Urmare din pagina 1

GăSEŞTE la arhivele din Alexandria lactilograma unui volum oprit de cenzură, dar nu poate afla împre-urările morții poetului, petrecute la Alba Iulia, în 1944. Nepotul crede că acesta a fost lovit de un camion sovietic și sugerează că ar fi fost lăsat să moară în spital, dar ce Dumnezeu să caute în mai 1944, la Alba Iulia, un camion sovietic?!

La fel de tulbure este și orientarea politică a lui Ion Pena. Îl aflăm în *Bibliografia operelor autorilor legionari* (Editura Libertatea, Jacksonville, 1993), colaborator al revistei de clară orientare legionară *Prepoem* și, în același timp, publicând o epigramă care-l ia peste picior pe A.C. Cuza „Din tinerețe n-a mai dat/ O epigramă și-i păcat!/ Misterul? Muza i-a fugit/ Ca nu cumva pân' la sfârșit/ Uzând de bila-i suveică/ S-o scoată și pe ea... evreică"), dar și militant în revistele tinerilor țărăniști.

I s-a interzis publicarea unor volume în faza de șpalt (în anii '40), iar Biblioteca Națională a României confirmă că Ion Pena „a figurat în catalogul alfabetic al cărților care au constituit Fondul special interzis în perioada 1945-1989 în Biblioteca Națională". Putem încadra reacția autorităților comuniste ca pe una (asemenea altora) nu numai pripită, dar și plină de obscure motivații, de îndată ce autorul se delimita încă de la 21 de ani de „exclusivismul rasei și culturii germane" (acesta era titlul unui articol apărut în revista *SO4 H2*, în 1932).

Iată un fragment extrem de interesant din acel studiu: „Toți savanții Germaniei proclamă infaibilitatea poporului lor, sub toate formele.

Patrimoniul civilizației, până la potențialul actual, cuprinde, cu oricâtă bunăvoință am face aprecierea, cel puțin jumătate din el, contribuție franceză. «Kultur» ignorează cu totul această realitate. Marii scriitori, marii oameni de știință, marii oameni de stat sunt pentru «ea» numai germani, nepomenind decât de foarte puțini străini, micșorați și aceia complet sub unghiul aceluiași exclusivism. În istoria chimiei «a marelui chimist german Oswald», numele lui Lavoisier nici nu e pomenit. Moliere e mai cunoscut, cu siguranță, la Yokohama decât la Frankfurt am Main".

Cercetătorii operei lui Ion Pena vor găsi multe inadvertențe între etichetarea și ideologia sa, insistând, cred că pe drept cuvânt, pe nedreptățile ce i s-au făcut.

Dar, dincolo de aceste nedreptăți, rele interpretări sau incriminări, de ce ar trebui un cercetător să se aplece asupra vieții și operei lui Ion Pena?! Răspunsul este cam greu de dat în absența unui fond de opere tipărite sau rămase în manuscris.

Cu înțelepciune și amărăciune, profesorul Crohmălniceanu ne spunea adesea că istoria nu face niciodată reparații spectaculoase, că ea se scrie sincronic și nu diacronic, că luptele literare au tocmai acest rezon: de a fixa ierarhii despre care se știe că foarte greu vor mai fi răsturnate. Vei exista, dacă exiști î timpul vieții tale.

Așadar, la ce te poți aștepta, chiar î urma unor revizuiri critice? Să spune că Ion Pena va beneficia de o ediți integrală, cuprinzând acea stranie ș avangardistă *Povestire utopică, Mo neda fantazienilor*, aproape vizionar în linia lui Orwell, cu mult înainte d Orwell, că poeziile sale se vor alătur celor ale lui Radu Gyr, că viața sa s va fi limpezit printr-un studiu lumi nând o părticică a vieții politice romă nești. Demersurile lui Marin Scarlat s vor fi încununat de succes, el îm plinindu-și o datorie morală față d familie, față de el însuși.

Dar ele se vor opri aici. Reintegrare în conștiința publicului nu mai este acțiune logică, rațională, conștiincio urmărită. Ține de mecanisme pe car deocamdată, nu le putem descifra ș deci, nici controla. Asta nu înseamn defetism, îndemnul de a renunța de l bun început. Chiar aceste notabil prezențe în presa românească ale unu autor cu un destin ciudat sunt un câști și în plan literar.

Un caz ciudat

Cititorii, doar atenți, nu numai degrabă profesioniști, vor fi sesizat că, în ultima vreme, există un soi de ofensivă în a aduce în paginile diverselor publicații un nume: Ion Pena. Cariera literară destul de scurtă - a murit la 33 de ani -, desfășurată în special în reviste și edituri teleormănene, așadar nu departe de București, și așezată sub zodia tulbure a epocii (1939-1944), l-a scos vreme îndelungată din circuitul public. Cunoscut mai ales ca epigramist, înscris ca atare și de G. Călinescu în a sa Istorie... și inclus în mai toate antologiile epigramei, Ion Pena este mai mult decât atât. Asta vrea să dovedească Marin Scarlat, un nepot al scriitorului.

IEȘIND din normă, orice caz este ciudat, astfel încât titlul meu poate părea ușor tautologic. Am asociat cele două cuvinte gândindu-mă mai mult la demersurile lui Marin Scarlat pentru redescoperirea lui Ion Pena, deși nici destinul scriitorului nu este chiar banal sau, să zicem, al unui caz clasic.

Povestea este una ciudată: un nepot descoperă, în împrejurări nu tocmai clare nici în amintirile sale, preocupările literare ale unchilor săi, unchi care au avut profesii prozaice (Ion Pena a fost perceptor într-o localitate obscură din Teleorman - Troianu, fostă Belitori).

Nepotul ia firul carierei literare a lui Ion Pena, scotocește arhive, trimite scrisori autorităților din localitățile unde a lucrat ca funcționar epigramistul, i se trimit lămuriri - foarte interesantă reacția, promptă, de răspuns a unor oficialități.

Constantin Stan

Continuare în pagina 3

Numere ale unor publicații la care a colaborat Ion Pena

CANTECE NOUI

1941

Un poet: ION PENA

Ultima poștă nu ne-a adus pe masă decât un singur plic. De unde ne obișnuisem cu o cantitate mai respectabilă, iată că ne-a fost dat să stăm de vorbă în asta și doar cu o muză. Firesc, un plic „oficial", de culoare galbenă purta pe el pecetea cenzurii din Câmpulung-Muscel, iar timbrul era înnegrit cu-o ștampilă, pe care am citit doar atât: Domnești-Muscel. Câteva rânduri, semnate Ion Pena, întovărășeau un teanc de poezii, pe care le-am pus deoparte, spre a le cerceta. Autorul lor mărturisea pe scurt că „încearcă, așa precum, o ieșire la lumina rampei" și apoi își exprima „îndoiala" [illegible] poeziile vor fi vrednice să apară în revistă. Întâia poezie citită a fost însă și întâia revelație. Scrisoarea, atât de modestă și de timidă, ne rezerva surpriza unui poet plin de-un talent robust, original și format, care face o figură cu totul aparte în corul celorlalți. Poema ce se cheamă „Scrisoare din ocnă", și nota de adâncă frământare ce o conține, nu ne îndoim că va fi remarcată de toți cei ce urmăresc aceste preocupări.

Celelalte poezii, toate, una mai întreagă decât cealaltă. „Iată un poet!" am exclamat către camarazii mei după ce sfârșisem lectura lor. Și nu mă înșelasem deloc. Ion Pena, acest nou poet, s-a conturat și pentru ei, prin simpla lectură, fără reverențe și fără [illegible]. Acesta e [illegible] Domnești [illegible] mai [illegible] bucăți pe care [illegible] vor apare treptat, [illegible] prezenta angajare și în [illegible] pe poetul Ion Pena.

Așadar, din Domnești-Muscel a descins un nou cântăreț. Ni se pare că odată [illegible] întâlnit semnătura, pierdută pe pogonul unei foi de târg provincial. Astăzi însă Ion Pena vine între noi cu o liră cu totul înnoită, apărându-ne, dintr-odată, pe primul plan al poeziei tinere. Nu știm cine este, ce face și cum gândește, dar pentru moment recolta lirică pe care ne-a trimis-o, ne spune tot ceeace vroiam să știm. Suntem bucuroși că am putut semnala această nouă apariție, cu atât mai mult cu cât suntem siguri că și fără modestul nostru strigăt de bucurie, acest poet ar fi ieșit la lumina cea adevărată... dacă acolo unde [illegible] trebuiesc [illegible] cu [illegible] amar [illegible] în inima lui se zbate un poet de rasă, care semnează simplu și deslușit: Ion Pena.

De-aici încolo dânsul nu are decât rostul să scrie și să se cultive. Ca om și poet. Îndrăznim să-i spunem acest lucru, tocmai fiindcă am pus atâta nădejde în el și fiindcă avem convingerea că marile făgăduieli trebuiesc ținute și respectate întocmai.

Ion Pena, să te ții de cuvânt!

ȘT. B.

N. B. — Manuscrisele se trimit la redacție, menționându-se pe plic: pentru Cântece Noui. Și [illegible] de [illegible] Nina Vod[illegible], [illegible], George [illegible], [illegible] Al. [illegible], C. Dolj, I. Doru, [illegible] [illegible]

O rubrică de
Nae Antonescu

ION PENA
(1911-1944)

"Întîia poezie citită a fost însă și întîia revelație"
Ștefan Baciu

Ion Pena s-a născut în comuna Traianu din județul Teleorman și a decedat la Alba Iulia în vîrstă de 33 de ani. Instrucția elementară o efectuează în satul natal, urmată la școala comunală din Roșiorii de Vede și apoi la Turnu-Măgurele. În viața civilă a îndeplinit munca de perceptor fiscal.

A scris poezii și epigrame. A publicat un singur volum intitulat **Furcile caudine** (1939), epigrame, cu un portret de Al. Tair. Ca scriitor a făcut parte din gruparea literară **Drum** din Roșiorii de Vede. A colaborat la revistele **Prepoem, Epigrama, H_2SO_4, Zarathustra** din Buzău, **Universul literar**, **Vremea.**

Furcile caudine, titlu emblematic, de origine franceză la noi, care vizează supunerea la o critică severă. Este un volum de epigrame, specie literară pe care autorul a cultivat-o un anume timp. O ironie acidulată adresată, în primul rînd chiar autorului de la care s-a extins și la alte persoane cu care autorul a venit în contact. Sînt mici poezii de patru versuri adresate colegilor poeți și scriitori dintre care amintim pe Ion Pillat, Al. O. Teodoreanu (și acesta înzestrat în această privință cu un ascuțit spirit critic), Radu Rosetti, coleg de gen literar, și încă îndeosebi N. Crevedia, Tudor Măinescu, Al. T. Stamatiad. A fost o întrecere între poeți cu accente sarcastice și de ironie fără să implice ură la adresa creațiilor confraților. Epigramele acestui volum sînt rodul unor observații atente la anume deplasări ale vieții cotidiene, aspect ce se pretează la ironie.

Alături de poeți sînt vizați și oamenii de rînd cu viața lor particulară.Este vorba de o iubită rătăcită prin acest peisaj pămîntean, o văduvă, o florăreasă, cărciumari și bețivi, negustori și o epigramă adresată chiar lunii de pe cer: "Sărmana! Iar ni se arată/ Cu fața-i galbenă, de sfînt/ Mă mir că nu roșește-odată/ De cîte vede pe pămînt.../ (**Lunii**). Alte epigrame au în vizor meditații ușor ironice adresate mormintelor scriitorilor și apoi diverse epitafe: "Aici zace medic Z/ Lăudat cu mii cuvinte;/ Toți clienții dumisale au murit mai - nainte"/ (**Pe mormîntul unui medic**). Și o alta, adresați romanului minulescian, **Corigent la limba română**: "Nu știu dacă chiar așa e/ Cum te lauzi - dar se știe/ Că romanul va rămîne/ Corigent la...veșnicie"/. Și o ultimă epigramă dedicată lui Cincinat Pavelescu: "/ Nimica n-ar fi însemnat/ Pe-a lumii largă panoplie/ Chelia fără Cincinat/ Și Cincinat fără chelie"/. Autorul epigramelor din volumul **Furcile caudine** a fost antologat în volumul **Epigramiștii români de ieri și azi** (1975) volum apărut în editura bucureșteană "Eminescu".

În anul 1938 Radu Stereascu, redactor la revista **Universul literar** îi răspunde la **Poșta redacției**: "Am impresia că mă aflu în fața unui talent proaspăt și viguros". În anul 1942 la rubrica lui Ștefan Baciu, intitulată **Cîntece noi** i se publică poemul **Roșiorii de Vede**. Este vorba de un plic care-i sosise de undeva din provincia munteană, singurul în acea săptămînă pentru numita rubrică: "Întîia poezie citită a fost și întîia revelație". Poemul s-a numit **Scrisoare din oraș** la care s-au adăugat și altele pe care le-a citit împreună cu redacția revistei bucureștene. Ștefan Baciu mărturisește că pe toți prietenii redactori i-a cucerit talentul acestui nou poet. Acesta avea pecetea talentului. Ștefan Baciu îl îndeamnă să scrie în continuare și, în final: "Ion Pena să te ții de cuvînt".

Ion Pena poate fi inseriat nenumăraților poeți care s-au jertfit pe altarul poeziei românești dîndu-și obștescul sfîrșit înainte de vreme. Este cununa funebră a ardelenilor George Boldea și Ion Moldoveanu, a olteanului N. Milcu, a munteanului George Petcu și a altora. Vremea nu le-a fost favorabilă deși talentul lor a existat dar condițiile neprielnice l-au sufocat. Majoritatea dintre aceste poeme au fost publicate în anul 1942 în primăvara acelui an care s-a dovedit rodnic pentru poezia lui Ion Pena. A început cu evocarea spațiului natal care l-a marcat profund, uneori cu proiecții vizionare. Iată începutul: "Comuna mea, cu leat pierdut în ceață/ Cu liniști mari și case de argilă,/ Prin visul meu, prin alba dimineață/ Te năzăresc

ȘES NATAL

Și, Doamne, eu fui pe aici,
În țara cu luceferi înalți,
Văzui catapetesme cum ridici
Și floarea cu parfumuri cum încalți.

Văzui însămînțările cu rod,
Stupinele cu miere, dimineți
Cu mîndre aurore în năvod
Și falnică sburarea de ereți.

Zâmbirea călărea peste obraz,
În vine se rotiau chiuituri,
Ţîncaş cu mămăligă şi cu praz
Creşteam peste hotare săruturi.

În urmă tresăriau și mai adînci
Piraiele cu apă și cu har,
Credeam în ele, Doamne, că tu plîngi
Și eu eram pe margine pîndar.

Cu visul mă culcam și mă sculam,
Irod între coteţe şi cîrlani,
În gene bucuria o știam
Aveam atunci 12 ani.

(Revista VREMEA, 1942, nr. 676, pag. 6)

îndepărtată şi umilă."/ (**Scrisoare din oraş**).

Poezia lui Ion Pena s-a înscris la început pe portativul unei diversităţi lirice dar cei 33 de ani pămînteni s-au opus desăvîrşirii lui artistice. Cu acest neajuns, în aceeaşi poezie, Ion Pena îşi glorifică satul natal, în opoziţie cu atmosfera urbană pe care n-o poate înţelege: "Pe aici e mort şi timpul în tăciune/ Şi luna nu-şi mai vîntură mălaiul/ Ci tu eşti doar un pumn de sărăcie/ Dar eu te simt, comună de pe zare/ Luceafăr înălţat în veşnicie/ Cu Dumnezeu în frunte şi altare"/.

Destinul lui existenţial este influenţat de trecerea inevitabilă a timpului, care nici el nu-i este prielnic: "Tîrziu în veacuri, poate, rătăcit/ Voi deveni pe urme vechi, halucinat,/ Cu altă zestre iar de peticit/ Şi fi-voi jaguar sau împărat"/ (în **Universul literar**, 1942, nr. 10 din 7 martie, p. 5). Peste o lună îi apare în aceeaşi revistă bucureşteană poemul **Rechizitoriu**, o aspră critică a vieţii citadine şi peste tot aceeaşi nostalgie a spaţiului din copilărie: "Burgul e rînced de păcate/ Orbit de noapte şi de scame/ Gigantice clădiri durute/ Încep fiinţa să-i destrame" (**Universul literar**, 1942, nr. 17 din 25 aprilie, p. 5).

În mai 1942 Ştefan Baciu într-un articol al **Cîntecelor noi** întreprinde un bilanţ al rubricii, în cadrul căreia i se publică lui Ion Pena mai multe poezii: "În drumul meu opriţi-vă fierbinţi./ În carnea mea loviţi cu tîrnăcoape./ Am să vă dau mistere de arginţi/ Ca dulcea bogăţie să vă îngroape"/ (**Opriţi-vă**). O aspră critică socială întreprinde Ion Pena împotriva burgheziei locale care vieţuieşte doar în voluptatea zilnică în afara oricăror preocupări mai înalte: "Alţi oameni defilează pe-nserare/ Ca să-şi înghită porţia de timp/ Burghezi mărunţi, eu nu duc în spinare/ Nici bezne mari, nici ţăndări din Olimp" (**Roşiorii de Vede**, în **Universul literar**, 1942, nr. 25 din 11 iulie, p. 5).

Către Don Quijotte,"biet pelerin cu inima bolnavă" este un ideal pentru poet, o obsesie în acelaşi timp pentru o altă viaţă plasată în orizontul miraculos al spiritualului: "Întrezăresc în tine ireal/ Erou de comedie zăpăcită:/ Străfundul omenirii ce palpită/ Mereu, după un fir de ideal (**Universul literar**, 1942, nr. 30 din 25 iulie, p.5).

Şi un început de artă poetică nu îndeajuns de încurajatoare: "Visai un pod pe veacuri şi pe spaţii/ Sub care-o lume proaspătă să crească./ Dar mărginit în coaja lui firească/ Se sparse visu-n cîteva-n vibraţii" (**Prefaţă**, în **Universul literar**, 1942, nr. 43 din 24 octombrie, p. 5). La aceste colaborări se pot adăuga şi cele din revistele **Prepoem: Uite strigoii, Primăvara, Epilog, Poetul din urmă, Şes natal** din **Vremea** (1942), **Scrisoare din oraş** din **Zarathustra** (Buzău) şi interesanta ***Hei moarte!*** din ***Prepoem*** (1939).

Moment de istorie literară

Cele dintâi traduceri în limba germană din poezia lui Eminescu

Despre Radu Bărbulescu, poet, prozator, politolog, editor de reviste - "**Observator - München**" şi "**Archenoah**", de cărţi, în limba germană şi în limba română (Carmen Demea a fost prima poetă din România care a tipărit la München în 1990 cartea sa de debut, "**Roma din noi**"), deci despre Radu Bărbulescu nu este prima dată când scriu în reviste din ţară. Nu pot omite să menţionez că Radu Bărbulescu îşi întregeşte personalitatea şi ca om politic care a iniţiat manifestări şi manifestaţii la München, înainte de revoluţia din România, polarizând în jurul său comunitatea românească din capitala Bavariei din landul Bayern.

Reamintesc că în iarna trecută mă aflam la München. Printre alte momente de elevaţie trăite aici, am participat la "Zilele Eminescu", 15-17 ianuarie 2000, organizate de binecunoscutul cenaclu "Apoziţia".

Contribuţia cea mai importantă, de mare valoare, ce vizează în mod direct **istoria literaturii române**, concepută, redactată şi executată (inclusiv operaţiile de tehnică tipografică), de Radu Bărbulescu este ediţia bilingvă româno-germană, intitulată "**Mihai Eminescu versuri/ Gedichte**", în care Radu Bărbulescu publică "**Cele dintâi traduceri în germană/Früheste Deuttsche Übersetßungen**", colecţia / Sammlung DL - Lyrik, München 2000.

Cu simţ estetic (cunoscut), de la hârtia de calitate deosebită, literă, format, Radu Bărbulescu a realizat, evident în primul rând prin conţinutul acestei mici capodopere, o bijuterie spirituale.

Pe coperta fină, şi în interiorul cărţii, este reprodusă o medalie în bronz, foarte deosebită în contextul plastic, aparţinând sculptorului Alexandru Pană, decedat nu de mult la München, după zeci de ani de exil.

Placheta cuprinde 8 poezii din poezia eminesciană (are 44 de pagini).

Acestea sunt: "În fereastra despre mare", "S-a dus amorul", (strofele 1-4), "Crăiasa din poveşti", "Povestea codrului", "Singurătate", "O, rămâi", "Lacul", "Dorinţă".

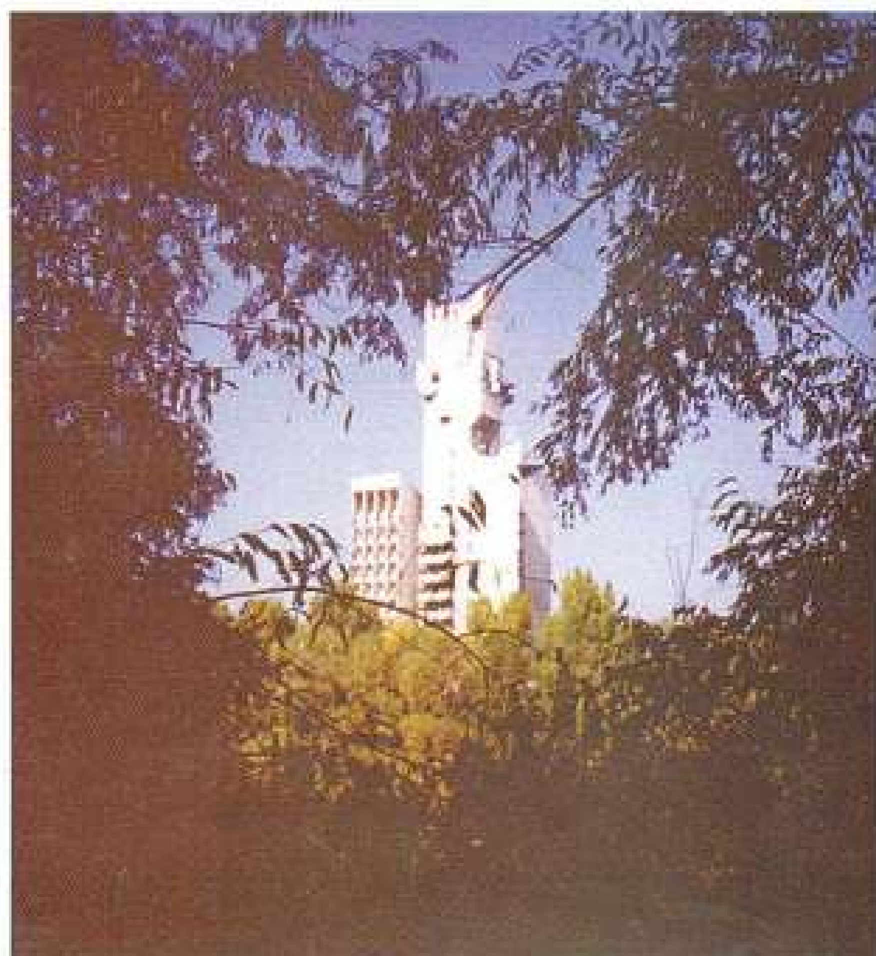
Trebuie accentuat - fapt care sporeşte valoarea de istorie literară a plachetei - **că aceste cele dintâi traduceri în limba germană a poeziei lui Eminescu**, au fost făcute de **Eminescu însuşi**, de **Carmen Sylva**, regina Elisabeta I a României, născută prinţesă de Wied şi de **Mite Kremnitß**.

Radu Bărbulescu, în nota finală, menţionează că versiunea germană a poeziilor traduse de Eminescu însuşi diferă mult de textul original românesc, mai ales în cazul poeziei "**S-a dus amorul**", putând fi considerate drept "poeme paralele, scrise în altă limbă".

Iv Martinovici

POESIS

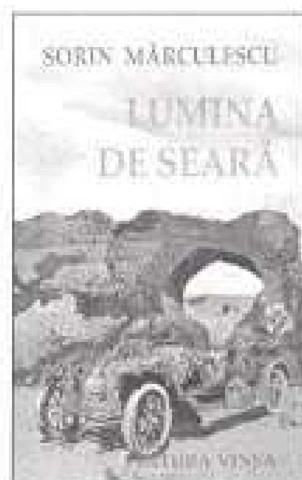
Revistă de poezie

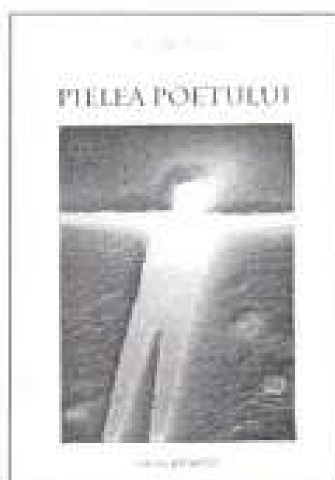

Premiile literare „FRONTIERA POESIS” - 2000

10-11-12 • OCTOMBRIE - NOIEMBRIE - DECEMBRIE
Anul XI
Nr (129-130)
SATU MARE • 2000

CRONICA LITERARĂ • Antologia ORFEU • POEMUL CONTEMPORAN • Eseu • CARTEA DE POEZIE • BIBLIOTECA „Poesis” •

Tineri poeți • POEȚI UITAȚI • Atlas liric

PRE-POEME

DEBUT

Anul I — Nr. 11

Ion Pena

IARMAROC

în colecția «Drum»

26

1

Domnești la 8 X. 1944. —

Stimate,

Domnule Ziarist!

Nu știu dacă aveți cunoștință despre împrejurările în care a murit în războiu Colegul nostru drag și-cum reiese din scrisori- fostul coleg și prieten al dvstră, "Ioan Pena", fost perceptor. —

In testamentul ce ne-a lăsat mult regretatul nostru Coleg se pomenește și despre dvstră precum și de un domn profesor Florian Creteanu din Turnu-Măgurele. —

In acest testament mai întâiu apelează la dvstră rugându-vă stăruitor ca împreună cu un alt domn Gheorghe Iuta comerciant și învățător- prieten bun cu defunctul- să vă îngrijiți dvstră pentru publicarea operei sale. —